

личностью; общественно-значимая мотивировка поиска личностью будущего специалиста идентифицированного видения своего места в системе реализации полученных знаний; наработка новейших тенденций в системе информационной культуры, которые, в свою очередь, полагаются на методологию информации на уровне ее общественного бытия. Методология оптимизации в системе «информация - знания» должна развивать методы дидактического характера.

Ключевые слова: система, информация, личность, высшее образование

Mudrak V. Person in the world information: philosophical and educational aspect

Current approaches to the development of the relationship between «identity – information» in the global information space cognitive system deployed in the interaction of information and knowledge within higher education. Globalization is a process temperature «connected with the exponential growth of information informative character. Matured main contradiction between the cognitive nature of information and the problem of its implementation in the content of scientific knowledge. The second contradiction is rooted in the plane of didactic bring scientific knowledge to the understanding, perception, learning, etc., individual professional future. The higher education system is not bound to just respond to this and projective modeling their capabilities in terms of adequate personal realization in today's job market. This includes the latest developments sociopolitical, philosophical and educational approaches in the context of «human- higher - education professional competence». Implementation of current trends in the information society - a society of knowledge, can be based on an understanding of the processes unfolding in the cognitive area . The system of higher education that prepares future professionals to be mobile relative velocity transformations in the global labor market. This implies projective modeling information of such training. On the other hand, intensified the requirements for methodological support fundamentalization scientific knowledge as diverse multi socially significant information entropy saturates cognitive space. This fundamentalization to provide meaningful allocation of generalized concentration for which, in turn , collected and processed the latest information informative and meaningful nature. The problem is that information in accordance with modern trends in the development of science, engineering, technology. This correspondence, in turn, has a two-sided nature: as a process of differentiation of scientific knowledge and the process of generalization. Their interaction, in our opinion, should be verified through all levels of interpretation of social information.

A person who is in the midst of a complex tension between information knowledge space and natural potentialities to acquire public information cognitive nature should be focused on the higher education system identified knowledge and skills in terms of recent labor market. To do this, you must hold a permanent monitoring of the individual in terms of direction of intelligent effort. In our opinion, it is possible to make on the basis of systematic methods. In this perspective, the latest developments methodological basis in the ratio of «information - knowledge» is the actual trend. This is a recent occurrence of adequate information to the system of scientific knowledge and the assimilation of these young people. This field refers to the methodology of innovative information at cognitive processes. Optimization of individual cognition research and educational space fl « thus connected with the educational process. The modern person has the latest features on a modern knowledge. Philosophy of education and, in particular, its senior managers is on the way of the future expert system of individual approaches to conflict in «information -knowledge». These include: synthesis highest advances in the basic sciences and finding evidence to understand individual , social and meaningful motivation finding professional person identified future vision of its place in the system of acquired knowledge , developments of new trends in system information culture that rely , in turn to the methodology of information at the level of social life. Methodology for optimization in the «information - knowledge» must develop methods of didactic character. The latter are protectively modeling features, which, in turn, determine the personality oriented cognitive process.

Keywords: system, information, identity, higher education

Надійшла до редколегії: 15.12.2013 р.

УДК 172. 1

М. М. Палагнюк

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У ФОРМУВАННІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Проаналізовано вплив інноваційних технологій на формування ціннісних орієнтацій студентів вищих технічних навчальних закладів та користувачів персональних комп'ютерів. Окреслено основні шляхи взаємодії людина-техніка-людина і прогнозовано розвиток сучасних комунікацій у найближчому майбутньому.

Ключові слова: комунікація, ціннісні орієнтації, інформаційні технології, творчість, власна ідентичність.

Сьогодні інженерна діяльність утілилася у багатоманітні форми техносфери, визначила обличчя сучасної цивілізації та справила специфічний вплив на перебіг історії. Незаперечний внесок соціальної групи інженерів у життя сучасного суспільства є неоднозначним і вимагає уточнення, без якого важко однозначно судити про перспективи цивілізаційного та духовно-морального прогресу. При цьому очевидно, що для подальшого поступального розвитку людству необхідне опертя на діяльність вільної та інтелектуально-творчої спільноти інженерів-особистостей.

XX сторіччя показало, що у проблемі відповідальності інженера перед історією та людством слід відрізнити позицію інженера-дослідника від позиції інженера-практика. Однак прогресуюче знелюднення технічної діяльності, на жаль, як зауважує В. Попов «породжує думку, згідно з якою сучасне індустріальне суспільство неминуче формує «інструментально-техніцистський розум» інженерно-технічних працівників» [13, с. 42]. Вітчизняні фахівці відзначають, що інженер з «інструментальним розумом» може діяти як позбавлений гнучкого й нормального людського інтелекту робот, який не зважає на людину й підпорядковує все інтересам техніки та виробництва. Звичайно несправедливо приписувати подібний стиль мислення всьому корпусові інженерів як і те, щоб перекладати на технічних працівників відповідальність політиків та юристів.

У різних формулюваннях і підходах дана проблема відобразилась у працях як західних дослідників, зокрема Н. Аббаньяно, Х. Арендт, Ю. Габермаса, Т. Еріксена, Г. Ленка, П. Ріккера, А. Тоффлера, так і вітчизняних – М. Громико, І. Девтерова, В. Єгорова, А. Єрмоленка, О. Колесника, В. Лук'янця, А. Миронова, В. Попова, О. Соболя, В. Чуйко та інших.

Аналіз праць і публікацій, присвячений тематиці входження особистості в інформаційний простір, зростання залежності майбутнього соціуму від посиленого впливу індустрії інформації та знань, дозволив стверджувати, що ми крокуємо до «глобальної електронної цивілізації». Однак ґрунтовного дослідження, яке б відтворило вплив інноваційних технологій на формування моральної культури користувачів в мережі інформаційного простору, а саме, майбутніх спеціалістів інженерно-технічного профілю, на даний час немає.

Тому метою статті є спроба з'ясувати яким чином сьогодні вирішуються проблеми етичної і соціальної відповідальності, творчості і особистісної самореалізації людини в мережі сучасного інформаційного простору, здійснити прогнозування розвитку електронних комунікацій у найближчому майбутньому і їх вплив на формування внутрішнього світу та особистих переконань потенційного користувача.

Сьогодні все частіше сучасні технології постають не тільки системами машин та інструментів, що функціонують, але й самі впливають на нашу свідомість і керують нею. У технічній цивілізації такого роду людина з конструктора світу перетворюється на об'єкт конструювання. У сучасному зорієнтованому суспільстві заздалегідь наперед визначені умови та сенс існування людини. Хвилі технічних інновацій породжують відповідні психологічні та соціальні відносини між індивідами та ситуації, в які включені люди-об'єкти. Перспективи розвитку та доля суспільства стають предметом маніпуляції науково-технічної еліти. У техніці людина за машиною не бачить саму себе. Така людина намагається переадресувати (у недалекому майбутньому) свої функції технічним об'єктам зі штучним «інтелектом», що самовідтворюють себе. Звідси – деантропологізація та деетизація людини, зведення мислячої та суверенної людини, що мислить – до «людини, що калькулює». («Не думай – приймай рішення!») - такою є одна з команд комп'ютерної програми.)

Все ж таки на зламі XX та XXI сторіч залишається загроза системної електронно-ком'ютерної технократії. За цих умов гуманістична філософія техніки не може виправдовувати претензії «електронної експерткратії» на монополію ухвалення рішень, що стосуються приватного та громадянського буття незалежної людини.

Керівники-технократи намагаються підпорядкувати «інтересам» технічних інновацій підконтрольних їм особистостей, їхні моральні установки, звичаї та особисті стосунки людей. Вони зорієнтовані на передбачуваного працівника, який неухильно виконує або транслює накази. Це переводить людину у ранг контрольованого ззовні робота. Таку стратегію планують і пропагують в ім'я абсолютизованого технічного прогресу, який веде до придушення людської особистості та індивідуального творчого рівня людини.

Як зауважує Н. Аббаньяно, італійський мислитель і основоположник позитивного екзистенціалізму, «людина сьогодні спроможна проектувати майбутнє, завдяки вибору можливостей взятих із минулого». Оскільки сфера соціального життя переповнена вічними конфліктами і суперечностями, то індивід повинен намагатися віднайти порозуміння з собі подібними, справжня особистість може сформуватися тільки у солідарній спільності. Тому, за словами Н. Аббаньяно, «головним часовим виміром екзистенції є майбутнє, однак не визначене майбутнє, в якому все можливе, а майбутнє обмежене минулим, яке лише дозволяє визначити можливості, які накреслюються» [1, с. 462].

XX століття, переосмисливши здобутки попередньої епохи, принесло нові зміни у світогляд сучасної людини. Завдяки інтенсивним зрушенням у сфері інформаційного простору людина отримала змогу піднятися на нові і вищі ступені розвитку, а світ, своєю чергою, став більш розумним, інтелектуальним, соціально зрілим. Водночас, як зауважує О. Лосева, «він значно роз'єднав людей, посилив закомплексованість, позбавив їх доброти, вніс у світову культуру зерна відчуження, незгоди, призвів людоство і світову культуру до трагічної можливості самознищення» [10, с. 154]. Сьогодні світ стає свідком страшної моральної хвороби – культурної глухоти, коли люди втрачають здатність чути один одного. А наслідком цього є загроза важливій цінності людського життя: взаємозбагаченню і взаємопорозумінню, єдиній розкоші людини. Адже тільки пізнаючи людей, людина пізнає себе. Однак парадокси прогресу полягають в тому, що зростання диференціації знань і все більш поглиблена їх спеціалізація призводять до відчуження людей один від одного, нерозуміння ними мови спілкування.

В новому трактуванні взаємовідносин людина – техніка – людина стає очевидною «придушуюча» перевага техніки, коли традиційні форми міжособистісного спілкування відходять на другий план. Відповідно до цього руйнується вироблена століттями система встановлення взаємопорозуміння і досягнення згоди. В засобах електронної комунікації найчастіше відбувається викривлення мови, її видозміна, широке включення в неї сленгу. Однак, на думку А.Міронова, «небезпечним є не тільки сам факт подібних викривлень, але їх масовість, розширення соціального середовища користувачів мовного сурогату» [12, с. 9]. І як наслідок цього наростає стан невизначеності, руйнуються ті основи, завдяки яким можна дещо сприйняти чи не сприйняти, у щось повірити чи не повірити, відбувається різке зниження «критеріальних реєстрів визначеності».

В сучасному світорозумінні електронні технології постали як своєрідне продовження тілесності, як її частковий сурогат. Вони є частковим сурогатом людської тілесності тому, на думку В. Лук'янца, що «здатні виконувати не абсолютно все, а тільки деякий спектр біо-соціальних функцій природної людської тілесності» [11, с. 245]. Тому саме перспектива, у рамках якої стають можливими дедалі «зухваліші» науково-технологічні перетворення інформаційно-гуманітарного середовища існування людини, фундаментальних першооснов життя самої людини, і постає інформаційно-геномною. Отже, в сучасних умовах, коли майбутнє людства перстає формуватися «самовпливом», коли воно значною мірою визначається характером, темпами, масштабами науково-технологічної активності планетарного соціуму, ця актуальність проблеми спричинює виклик людському буттю на планеті. І якщо це правда, що «ми оточені машинами, чиїх дій ми не спроможні передбачити, хоча ми самі їх винайшли й побудували, то це означає, що теоретичні труднощі природничих наук вдерлися в повсякденне життя на найвищому рівні» [2, с. 280].

Сучасна людина все більше пов'язує себе з мигаючим екраном (телевізійним,

комп'ютерним, рекламним, екраном мобільного телефону). Цей екран сприймається нею як вікно в об'єктивну реальність. Інноваційні технології «можуть не тільки формувати природні задатки людини, перетворюючи їх із віртуальних на реальні, але і формувати нові уміння і навички, новий рівень мислення, що є самим по собі передумовою творчої діяльності людини» [3, с. 143]. Спостерігаючи свої емоції у відображенні, а точніше, у проекції різних екранів, вступаючи у комунікацію з різними віртуальними «не-Я», людина в результаті просто перестає відрізняти своє власне, реальне «Я» від віртуального. Користувачі, посаджені за комп'ютери отримали можливість скачувати інформацію з будь-якого питання. Це скачування відбиває у них інтерес і здатність до самостійних відкриттів. Відповідно проблема співвідношення свідомості і реальності для більшості людей уже майже не постає: довіра до екрана призводить до знищення власної ідентичності. Свідомість людини, як зауважує Н. Громико, - «це екранна свідомість, в яку можна постійно втручатися, яку можна штучно розбирати і збирати, вводячи в неї потрібні «ідоли» ринку, театру, площі і т.д.» [4, с. 16].

Сьогодні ми маємо змогу простежити неймовірне зростання кількості сучасних інформаційних технологій, які спроможні влити нестримний і могутній потік інформації в усі ділянки людської психіки. Надзвичайно швидкий розвиток засобів електронної техніки і засобів зв'язку у суспільстві залучили до масової автоматизації різноманітних інформаційних процесів практично усі сфери людської діяльності. Оскільки наступний момент настає так швидко, що стає важко жити в теперішньому, користувач перебуває у ситуації напруженого очікування і намагається хоча б на секунди заглянути в майбутнє, в якому «минуле і майбутнє, як ментальні категорії, перебувають під загрозою тиранії моменту» [7, с. 13]. Це стає можливим завдяки мережі Інтернет, каналам супутникового зв'язку, електронній пошті, кишеньковим комп'ютерам, які перетворилися на головний генератор особистісного і суспільного прогресу. Сьогодні вони стали основними досягненнями в сфері сучасних інноваційних технологій і надали користувачу переваги, які йому не можуть дати інші джерела інформації.

Новітні засоби зв'язку дозволили об'єднати розрізнені комунікаційні системи в глобальну мережу. Завдяки цьому людина отримала можливість обмінюватися інформацією з усією планетою, не зважаючи на кордони та відстані. Попри численні загрози, які можуть виникнути через Інтернет, слід визнати, що Інтернет, за словами В. Іванова, «як сучасний засіб спілкування є поза конкуренцією, а його регулювання має віддаватися не правовим засобам, а зусиллям самих користувачів, тобто саморегулюванню» [8, с. 42]. Хоча, будучи одним із символів сьогодення, зауважує О. Колесник, «Інтернет, з одного боку, унаочнює принципи всезагального зв'язку та відповідальності, виступає як структура, що впорядковує хаос, а з іншого – може постати тенетами, в яких легко заплутатися» [9, с. 196].

Зовсім не випадково із становленням інформаційного суспільства пов'язане підвищення вимогливості особистості і значення творчості в її самовизначенні, утвердження гуманістичних і демократичних принципів інформаційними засобами – забезпеченням вільного, індивідуального доступу до інформації. Активне залучення до інформаційного процесу дає можливість особистості не тільки вільно орієнтуватися в інтелектуальному просторі, але й створювати своє особливе, невідчужуване середовище, виступаючи при цьому повноцінним суб'єктом реалізації власного потенціалу. Створення віртуальних особистостей може збагатити людину, розвиваючи в ній здібності пристосування до нових умов, які стосуються роботи, сфери освіти, навичок взаємодії з передовими технологіями. Процес глобальної комп'ютеризації і перетворення всього людства в єдину інформаційну систему може виступити як зазначає, А. Миронов, «могутнім фактором розкриття творчих потенцій особистості, звільнивши людину, яка працює в природничо-науковій або гуманітарній сфері, в сфері мистецтва, в звичайному житті, від буденної, в деяких випадках формальної праці» [12, с. 30].

Свобода особистості в умовах її надійної соціальної і правової захищеності і доступність найрізноманітнішої інформації стають головним критерієм сучасної

демократії. Умови для повноцінного розвитку особистості формуються через подолання непереборного на сучасному етапі історії людської цивілізації феномену відчуженості, рівноцінного суспільному «розмагнічуванню» індивідуальності. Як зауважує В. Ларцев, дія подібного феномену нагадує ланцюгову реакцію, коли продукт фізичної або інтелектуальної праці відбирається у неї, концентруючись у руках посередників, зайнятих присвоєнням, розподілом і перерозподілом матеріальних і духовних благ. Після цього виникає відчуженість особистості від суспільства, суспільства від біосфери, людини від людини. І для того, щоб цей процес не досяг критичного рівня, вирішальна роль належить інформації, насамперед соціальній, як найбільш узагальнюючій і загальнодоступній, на відміну від інформації технічної чи природничо-наукової.

Як зауважує американський соціолог і футуролог О. Тоффлер в основі інформаційного суспільства мають бути не координація форм власності, а прилучення до інтелектуальних технологій. Відповідно до цього головною цінністю стає інформація. А оскільки однією з характерних рис інформаційної технології є її здатність необмежено розширюватись, то завдяки такому способу функціонування інформація має можливість передаватися і поширюватися в різних комунікативних системах. Як зауважує А. Яровий, за словами відомого Б.Гейтса, керівника фірми «Microsoft», «майбутнє за інтелектуальними інформаційними технологіями та системами, які сприймають і розуміють людську мову, друковані та рукописні тексти, обробляють і розуміють різноманітні зображення, креслення, сприймають просторові та звукові сцени» [14, с. 143].

У XXI столітті ситуація прогресивних технологічних змін ускладнюється тією обставиною, що у процес практичної реалізації досягнень фундаментальної науки активно включається інформаційна революція. Технократичне мислення значною мірою визначає порядок життя та самоусвідомлення сучасного суспільства. В свою чергу суспільство дедалі більше схиляється до того, щоб вбачати у техніці вирішальний фактор суспільного та культурного розвитку. Сам факт появи конструктивних зрушень в сфері інформації не мав би негативних наслідків, якби не експлуатація нею технічних систем, які посилюють «пресинг» на індивідуальну і колективну психіку людини і породжують загрозу тоталітарних маніпуляцій нею. З одного боку, глобалізація супутникових телекомунікацій, індустрія інформаційних технологій створюють колосальні можливості для розширення міжлюдського спілкування на різних рівнях, а з другого – призводять до появи потужної бази для реалізації технічної практики тотального електронного контролю над особистістю.

Хоча не можна не погодитися з тим, що «інноваційні технології дійсно відіграють важливу роль у примноженні знань, однак, з іншого боку, вони абсолютно безсилі у примноженні розуму, який можна конструювати лише за взірцем людського» [6, с. 136]. Що ж до свободи особистості, визнаної загальнолюдської цінності, то вона передбачає свободу іншої особистості. Спроба врівноважити історично виправдану, занепалу для міжособистісного спілкування свободу і свободу, яка надана інтенсивною інформатизацією і яка випереджає сприйняття соціальних і моральних норм, становить чималий ризик з погляду порушення прав особистості. Відповідно загострюється проблема особистісної культурної спроможності – наскільки індивід, кожна окрема людина володіє індивідуальною свободою, усвідомленням своїх власних можливостей щодо активного відповідального ставлення до об'єктивної ситуації у світі.

Тому для сучасного світу стає доволі важливим і актуальним саме завдання розвитку ідеї і практики творчої реалізації в сфері моралі і культури. Відмітимо, що творчість і новизна, характерні для людини, переважають усе те, чого вдалося досягти в розвитку комп'ютерних технологій, адже людський досвід володіє багатьма здатностями, які важко навіть відобразити у комп'ютерах. Як зауважує І.Девтеров, «творчість як основа будь-якої діяльності стає творчістю мережевою, люди навчилися «думати в комп'ютері», процеси мислення активізуються автоматично з появою диспозиції «обличчя - дисплей» [5, с. 11]. Можливо, системи штучного інтелекту навчаться краще сприймати і перевершувати різноманітні людські здатності у

виконанні специфічних завдань, і це буде найефективнішою допомогою, але тільки за умови, що слід пам'ятати про обмеженості цих систем. Мозок уже недостатньо забезпечений інформацією для повноцінної роботи, якщо він не «підключений» до світової Мережі, до банків даних, що стали активним продовженням людської пам'яті, яка опосередковано бере участь у творчому процесі, у процесі прийняття рішень, у кожній мережевій або немережевій формі людської діяльності. Людина, включена у культуру, зауважує А. Бистрова, «найбільш повно несе в собі можливість координації своїх здібностей, задатків і інтересів з тим середовищем, у просторі і часі якого вона існує, діє, розвивається» [3, с. 145]. Володіючи масштабною інваріантністю, кожна людина «відмінно-тотожна» стосовно до інших, несе в собі всі аспекти «Універсуму культури». Такою універсалиєю вбачається багатом соціальним дослідникам сьогодні саме моральнісна царина як «фундаментальний імперативно-ціннісний досвід людства» по виявленню духовних засад людської спільності, міжособистого єднання, гармонізації людських взаємовідносин, поєднаності людини із світом.

Таким чином, розвиток загальнолюдської культури, нові інформаційно-технологічні особливості її розвитку вимагають формування творчої людини, професійного фахівця спроможного вирішувати проблеми, що виникають в ході особистісної самореалізації і суспільного прогресу в цілому. Адже в умовах, коли інноваційні технології завойовують все міцніші позиції в розвинутих суспільствах, проблема самовизначення людини, її самості, здатності до самостійного творення стає все більш актуальною. Тут йдеться не лише про її збереження, а й про можливість подальшого розвитку власної унікальної індивідуальності. А це, в свою чергу, вимагає вибору таких тенденцій розвитку сучасних інформаційних технологій, в яких пріоритетом були б загальнолюдські цінності, які не тільки змушують замислитися над метою людського життя, а потребують мудрості і чутливості, яка виходить за межі технологічних знань.

Бібліографічні посилання:

1. Аббаньяно Н. Структура экзистенции. Введение в экзистенциализм. Позитивный экзистенциализм / Н. Аббаньяно; [пер. с итал. А.Л. Зорина]. – СПб. : «Алетейа», 1998. – 603с.
2. Арендт Х. Між минулим і майбутнім / Х. Арендт; [пер. з англ. Вілен Черняк]. – К. : Дух і Літера, 2002. – 321с.
3. Быстрова А. Н. Универсум культуры и универсальность человека / А. Н. Быстрова // Философские науки. – 2005. – № 7. – М. : Гуманитарий. – С. 133–145.
4. Громыко Н. В. Новые информационные технологии и судьба рациональности в современной культуре : матер. «Круглого стола» / Н. В. Громыко // Вопросы философии. – 2003. – № 12. – С. 3–52.
5. Девтеров І. В. Вплив світової культури на формування Internet-контенту / І. В. Девтеров // Вісник НТУУ: Філософія. Психологія. Педагогіка. – К., 2002. – Вип.2. – С. 7–14.
6. Егоров В. С. Философия открытого мира : моногр. / Виктор Серафимович Егоров. – М. : Моск. Психолого-социальный ин-т : Воронеж. изд-во НПО «МОДЭК», 2002. – 320с.
7. Еріксен Т. Г. Тиранія моменту: швидкий і повільний час в інформаційну добу : моногр. / Томас Гілланд Еріксен; [пер. з англ. Віктор Дмитрук]. – Львів : Кальварія, 2004. – 196с.
8. Іванов В. Комп'ютерні мас-медіа на межі століть / В. Іванов // Актуальні питання масової комунікації. – 2002. – Вип. 3. – С. 41–46.
9. Колесник О. С. Интернет та «містична співпричетність»: структура хаосу / О. С. Колесник // зб. наук. Статей : Людина і культура в умовах глобалізації. – К. : ПАРАПАН, 2003. – 400с.
10. Лосева О. А. Социальная детерминация исследований языкового общества в XX-XXI вв. / О. А. Лосева; авт. И. А. Новикова // Вестник Российского философского общества. – 2006. – 1 (37) – С. 153–156.
11. Лукьянец В.С. Глобализация. Технонаука. «Зловещее изменение мира» / В. С. Лукьянец // зб. наук. статей : Людина і культура в умовах глобалізації. – К. : ПАРАПАН, 2003. – 400с.
12. Миронов А. В. Техноэтика: ответ на актуальные проблемы перехода к устойчивому развитию / А. В. Миронов // Вестн. Моск. ун-та. Сер.7. Философия. – 2004. – № 3. – С. 3–13.
13. Попов В. Технократичні орієнтації ХХ сторіччя / В. Попов // Філософська думка. – 2006. – № 2. – С. 35–50.
14. Этические проблемы компьютеризации. Реферативный сборник : моногр. / [под ред. В.А. Виноградова, А.Н. Авдулова, В.П. Зинченко и др.]. – М., 1990. – 156с.

Палагнюк М.М. Информационные технологии и их значение в формировании ценностных

орієнтацій студентів вищих технічних навчальних закладів.

Проаналізовано вплив інноваційних технологій на формування ціннісних орієнтацій студентів вищих технічних навчальних закладів і користувачів персональних комп'ютерів. Визначено основні шляхи взаємодії людина -техніка -людина і прогнозуємо розвиток сучасних комунікацій в найближчому майбутньому.

Ключевые слова: комунікація, ціннісні орієнтації, інформаційні технології, творчість, власна ідентичність.

Palahniuk M. Information technologies and their importance in shaping the value of students' orientations of higher technical educational institutions.

Today engineering activities are implemented in varied forms technosphere, determined face of modern civilization and had a specific effect on the course of history. Ultimate social contribution of engineers in modern life is ambiguous and requires clarification, without which it is difficult to clearly judge the prospects of civilization of moral and spiritual progress. It is clear that further progressive development of humanity necessary reliance on the activity of free and intellectually creative community Engineers personalities.

Twentieth century showed that the problem of responsibility engineer to history and humanity should be distinguished position of engineer -researcher on the position of engineer practice. Domestic experts note that the engineer «instrumental reason» can act as a flexible and devoid of normal human intelligence robot that ignores the man and subordinates the interests of all engineering and production. Of course unfair to attribute such a way of thinking throughout the Corps of Engineers as well as how to translate the technical staff responsible politicians and lawyers.

Today, more and more new technologies arise not only of machines and tools, operating, but most affect our minds and run it.

Prospects and the fate of society are the subject of manipulation of scientific and technological elite. The technique of the person behind the machine does not see itself.

The purpose of the paper is an attempt to figure out how to now solve the problem of ethical and social responsibility, creativity and personal self-realization of man in the modern network information space, make a prediction dosage of electronic communications in the near future and their impact on the internal world and the personal beliefs of the potential user.

Keywords: communication, values, information technology, creativity, self- identity.

Надійшла до редколегії: 10.12.2013 р.

УДК 007 :124.5 : 165.21

Ю. Ю. Полулях

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

СЕМІОЛОГІЯ ІНФОРМАЦІЇ: АКСІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Специфіка ціннісних вимірів інформації потребує усебічного розгляду. Аналіз аксіологічних й прагматичних концепцій дозволяє виявити характеристики, які розглядаються у сучасній науці як основні принципи формування цінності інформації: доцільність, афективна значущість, соціокультурна визначеність.

Ключові слова: інформація, цінність, оцінка, ціннісна інформація, ціль.

Розвиток методів і теоретичної бази інформаційного підходу, який враховує не лише синтактичні, але й семантичні аспекти інформації, приходить до визнання важливості прагматичного виміру інформації. Прагматика інформації в цілому виражає відношення між інформацією, приймачем (одержувачем) інформації і ціллю, у рамках якого це відношення набуває характер ціннісного. Ціннісна маніфестація інформації у прагматичній перспективі зачіпає проблеми корисності, ефективності, економічності, бажаності, значущості, вартості тощо інформації, оскільки на прагматичному рівні здійсненні інформаційної взаємодії важлива не інформація взагалі, а саме та інформація, яка постає як найбільш цінна (володіє найбільшою цінністю) для учасників інформаційної взаємодії. У той же час, незважаючи на важливість ціннісного визначення інформації у соціокультурній динаміці, аксіологія інформації є недостатньо розробленою у вітчизняній науці. Інформаційна культура сучасного суспільства вимагає чіткого розуміння інформаційних процесів, які у ній відбуваються, що також визначає актуальність аналітики ціннісних аспектів інформації. Саме тому метою статті є розгляд аксіологічних засад концепції